

INDIAN, LABORARIEN PROTESTA HERRITAR MATXINADAREN ITXURA HARTZEN ARI DA EGUNEZ EGUN

lazko azaroaren 26an ukan genuen Indiako laborarien aldarrikapenaren berri, 250 milioi laborari eta langilek jarraituriko greba historikoari esker: Indiako Parlamentuak bozkaturiko laborantzaren liberalizaziorik ez dute nahi. Egun horretan abiatu zuten New Delhi inguruko kanpamentua 250.000 bat nekazarik, hiribururako zortzi sarrerak blokeatuz. Urtarrilaren 26an, urrats bat gehiago eman eta hiriburuaren bihotzera sartu ziren, otsailaren 1erako parlamentua zutelarik helburu. Determinaturik dira, eta egunez egun, geroz eta herritar gehiago batzen zaizkie.

🔴 JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Azaroaz geroztik Indiako hiriburuaren inguruan kanpatzen zebiltzan 250.000 laborariak abisua emana zuten: bai ala bai, New Delhira sartuko ziren urtarrilaren 26an, eta beharrez milaka polizia eta soldaduk osatu hesiaren gainetik pasako ziren.

Errepublikaren eguna dute urtarrilaren 26a indiarrek, 1947an britainiarren kolonialismoarekin bukatuak, 1950eko urtarrileko egun horretan promulgaturiko konstituzioa ospatzeko. Jaieguna dute eta New Delhin egindako desfile militarrekin ospatu ohi dute urteurrenarena.

Aurten ordea, New Delhi gogoz kontra partekatu behar izan zuen Indiako Gobernuak: jaieguna borroka eguna ere izan zen, eta militarren desfileaz gain, ehunka mila laborari eta proletariok gorpuzturiko manifestazioak bete zuen Indiako hiriburua. Poliziaren hesiak gaindituz eta errepresio bortitzari aurre eginez, hiriburuko bihotzera sartu ziren, desfile militarretik hiru kilometro-ra hurbiltzera lortuz. Gotorleku Gorria izeneko monumentu historikoa ordu batzuz okupatzea ere lortu zuten, hots, poliziak bortizki haizatu arte. Baina ez ziren horretan gelditzekoak, eta berehala ondoko hitzorduaren berri eman zuten: otsailaren 1ean parlamentua arte egingo dute martxa, egun horretan dutelako Estatuaren aurrekontua bozkatzeko. Nonbait, AEBetan Washingtongo Kapitiloan ikusi berri dugun irudi historikoa,

baina aldi honetan justizia sozialaren eta oinarritzko eskubideen aldeko aldarriarekin. Pena ez zaiola hein bereko jarraipen mediatikoa eskaintzen Indian gertatzen ari den herri mugimenduari.

Laborantzaren liberalizazioa dakarten hiru lege dituzte jomugan, parlamentariak irailean bozkaturikoak *-Farm Bills* izenez ezagunak direnak-. Horrelakorik ez dute onartzen, badakitelako agroindustriako bakar batzuen onurarako eta nekazarien kalterako izanen direla. "Laborarion heriotza dakarten lege horiek kendu arte hemen geldituko gara" zion parean zituen kazetariei, traktorez 400 kilometro eginak zituen laborariak, orga tipul, irris, dilista ala irinez, baita hotzetik babesteko lastoz ere beterik zuela. Bere gisan, milaka nekazarik zuten bide bera harturik, eta hor dabilta geroztik, sukalde kolektiboak eraikirik, apairuak kitorik banatzen, eta protestaren nondik-norakoak kolektiboki erabakitzen. Aterpeak zein osasun-artak eskaintzen dabilta, sustenguz, inguruko herritar batzuk ere.

Gogorra da negu-giroa errepide bazterretan, eta dagoeneko 70 laborari hotez hil dira, Bhartiya Kisan sindikatuak salatu duenez. Baina ez dute etxera sartzeko asmorik: "Legeak behin betikoz kendu arte ez dugu amore emanen". Liberalizazioarekin guztia galtzeko arriskua handiegia dute 600 milioi laborariak -hauetarik %86 hektarea bat baino gutxiagorekin bizi da-: prezioak eskain-

tza eta eskaeraren arabera fluktuatzen utziz, bukatua lirateke orain arteko prezio finkoak eta errenta segurtatuak. Azaroaren 26an eta abenduaren 8an greba eguna ukan zuten, 250 milioi laborari zein langile batuz -mundu mailan izandako greba mugimendu jarraituena-. Hein batean, Narendra Modi Lehen ministro autoritarioak du amore eman behar izan: hiru legeak ezeztatzen zituela jakinarazi zuen Auzitegi Gorenak urtarrilaren 12an; ezeztatzeak hemezortzi hilabetez balioko duela zehaztu hortik gutxira; eta azkenik, New Delhira sartzeko debekua ere bertan behera utzi zuen. Atzera pauso hauek erakusten digute mugimenduaren indarra, normalean, herritarren aldarrien parean elkor eta berean tinko segitzeko joera automatikoa duelako Lehen ministro honek.

HERRITARREN SOSTENGUA DUTE

Nahiz eta Modik "terroristatzat" jo, eta Indiako *mainstream* komunikabide handiek irudi hau zabaldu, oraingoz behintzat herritarren babesa eta elkartasuna daukate laborariak. Funtsean, irakasleak, ikasleak, langabetuak, erizainak, langile prekarioak, zein "ukiezin" gisa bazterturikoak, aniztasuna loratuz doa kanpamentuan, eta egunez egun, borroka eta aldarri ezberdinen bateragune bilakatzen ari da. "Langileria haien borroka juntatzea lortu dute; guztia ez da egina, baina sekulako aitzina-pausoak

EHUNKA KILOMETRO EGINIK

INDIAKO HAINBAT ESTATUTAKO
MILAKA LABORARI NEW
DELHIRA BERTARATU ZIREN
AZAROAN ETA ORDUZ GEROZTIK
HIRIBURUKO BAZTERRETAN
KANPATZEN DABILTZA.

eman dituzte konbergentziaren bidean”, irakur daiteke *Mediapart* komunikabi-
deko *Inde demain: un front ouvriers-pay-
sans marche vers la révolution* (“India
bihar: langileriaren eta nekazarien ar-
teko frontea iraultzarantz martxan”) ar-
tikuluan. Horren lekuko, urtarrilaren
23ko irakaskuntzaren sektoreak grebara
deitu izana nekazarien matxinadaren
baitan kokatuz protesta; eta urtarrilaren
31 eta otsailaren 1ean banku publikoe-
tako langileak pribatizazioaren aurka
mobilizatu izana, hor ere mugimendu
sozial orokor baterako deia luzatuz. Mu-
gimendua kontrolatu nahian dabilta
langileria sindikatu nagusiak, baina ba-
dirudi geroz eta zailagoa zaiela, oinarri-
tik marrazturiko borroka honetan oina-
rriak duelako erabakimena.

30 URTEZ, INDIA LIBERALIZATUZ

Nazioarteko Diru Funtzaren maileguen
truke, 1991n bideratu zituen Indiak
lehen neurri liberalak, eta 2014az ge-
roztik sektore publikoaren pribatizazioa
areagotu egin du Modiren gobernuak.
Hori horrela, laborarien kezka eta ke-
xuak ezin hobeto ulertzen dituzte aitzia-
netik jada neurri liberalak pairatu behar
izan zituzten herritarrek.

Kontutan hartu beharreko beste al-
dagai bat ere azpimarratzen da *Media-
part*-eko artikuluan: “Orain arte Indian
nekazarien altxamendu ugari egon ba-
dira ere, inoiz ez dute lortu klase popu-
larrak erakartzea, sarritan nekazari abe-
ratsenen zuzendaritzapean zeudelako
-adibidez, Frantziako FNSEA sindikatua
bezala-. Baina egungo altxamenduan,

nekazari ertainak edo aberatsak baldin
badaude ere, oraingo honetan nekazari
pobreek eta erradikalenek zuzentzen
dute mugimendua. Altxamenduetan,
landa eremuetako zein hirietako jendar-
te maila proletarioenei gehiago lotzen
dira laborari pobreenak”.

Indiako nekazariak borrokarako
kultura dute eta azaroan abiatu zuten
protesta ez dute lehena, ezta azkena
ere -azken bi mendeetan 77 protesta
zenbatzen dituzte, bataz besteko, hiru
urte guztiz bat-. Baina guztiak ez dira
hein berekoak, eta seguruenik aldi ho-
netakoa historian idatzirik geldituko
zaie. Eta nork daki? Agian, laborarien
matxinada izatetik herritar matxinada
izatera pasa zen mugimendu gisa oroi-
tuko dute/dugu. ●

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

f t